ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

КАФЕДРА ПРАКТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

КОМУНІКАТИВНА ЛІНГВІСТИКА

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта. Мова і література (англійська).
Освітньо-професійна програма	Середня освіта. Англійська мова
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальності	035 Філологія

Освітньо-професійна програми

Мова і література (англійська/німецька/французька). Переклад

Луцьк 2022

Силабус вибіркового освітнього компонента «МОВА ТІЛА» підготовки бакалавра, **галузі знань** 01 Освіта/Педагогіка / 03 Гуманітарні науки, **спеціальності** 014 Середня освіта. Мова і література (англійська)/ 035 Філологія, **за освітньо-професійною програмою** Середня освіта. Англійська мова / Мова і література (англійська/німецька/французька). Переклад.

Розробник:

Одарчук Наталія Андріївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри практики англійської мови.

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми Гордієнко Ю. А.

Силабус нормативного освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри практики англійської мови (протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.).

Зміни до силабусу внесено на підставі рішення засідання науково-методичної комісії факультету іноземної філології (протокол № 7 від 03.02.2022 р.)

Зміни до силабусу внесено на підставі внесення змін до ряду Положень ВНУ імені Лесі Українки

Силабус нормативного освітнього компонента перезатверджено на засіданні кафедри практики англійської мови (протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.).

Завідувач кафедри: Коляда Е. К.

© Одарчук Н. А., 2022

І. Опис освітнього компонента

<table>
<tr><td>Найменування показників</td><td>Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень</td><td>Характеристика освітнього компонента</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Денна форма навчання</td><td rowspan="6">01 Освіта/Педагогіка
03 Гуманітарні науки

014 Середня освіта. Мова і література (англійська)/
035 Філологія

Середня освіта. Англійська мова/ Мова і література (англійська/німецька/французька).
Переклад
Бакалавр</td><td>Вибіркова</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість годин / кредитів
150 / 5</td><td>Рік навчання 3</td></tr>
<tr><td>Семестр 6</td></tr>
<tr><td rowspan="2">ІНДЗ: немає</td><td>Лекції 30 год.</td></tr>
<tr><td>Практичні (семінарські) 24 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Мова навчання:</td><td>англійська</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>Найменування показників</td><td>Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень</td><td>Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Заочна форма навчання</td><td rowspan="6">01 Освіта/Педагогіка
03 Гуманітарні науки

014 Середня освіта. Мова і література (англійська)/
035 Філологія

Середня освіта. Англійська мова/ Мова і література (англійська/німецька/французька).
Переклад
Бакалавр</td><td>Вибіркова</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість годин / кредитів
150 / 5</td><td>Рік навчання 3</td></tr>
<tr><td>Семестр 6</td></tr>
<tr><td rowspan="2">ІНДЗ: немає</td><td>Лекції 8 год.</td></tr>
<tr><td>Практичні (семінарські) 6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Мова навчання:</td><td>англійська</td></tr>
</table>

ІІ. Інформація про викладача

Одарчук Наталія Андріївна

Кандидат філологічних наук, спеціальність 10.02.04 – германські мови

Вчене звання – *доцент*

Посада – *доцент*

Контактна інформація (+38) 095 200 32 35 odarchuk@vnu.edu.ua, natalylutsk@gmail.com

Дні занять (*посилання на електронний розклад*) *http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700*)

Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання / зауваження можна надсилати на електронну скриньку.

III. Опис освітнього компонента

Анотація курсу. Предметом вивчення навчальної дисципліни "Комунікативна лінгвістика" є відношення між мовними одиницями і їхніми користувачами, комунікантами, а також умови реалізації мовних одиниць. Комунікативна лінгвістика займається вивченням значення висловлювання з позиції того, як воно передається мовцем й інтерпретується слухачем. Тобто цей аспект мовознавства більшою мірою стосується аналізу того, що мається на увазі під певним висловлюванням, ніж того, що слова чи фрази означають самі по собі. При такому підході береться до уваги, як мовці будують своє висловлювання у залежності від конситуації, тому комунікативна лінгвістика – це вивчення контекстуального значення породжуваних мовцями висловлювань.

Пререквізити. Оскільки мова є явищем суспільним, то комунікативна лінгвістика як частина мовознавчої науки, належить до гуманітарних наук і пов'язана з такими лінгво-суспільними науками, як соціолінгвістика, психолінгвістика, гендерна лінгвістика, етнолінгвістика, а також семіотикою, зокрема лінгвосеміотикою, що стоїть на межі точних і гуманітарних дисциплін.

Обов'язковою умовою є знання англійської мови на рівні вище середнього (Upper-Intermediate, або ж B2+ за іншою шкалою).

Мета і завдання освітнього компонента. Викладання курсу "Комунікативна лінгвістика" ставить за **мету** ознайомити студентів із основними термінами, поняттями, теоріями, науковцями в галузі комунікативної лінгвістики – сучасного напряму мовознавства і навчити правильно оперувати ними. Основними **завданнями** є:

- показати міждисциплінарний, інтеграційний характер комунікативної лінгвістики;
- встановити основні типи комунікації, компоненти процесу спілкування, моделі комунікації;
- навчити визначати тип мовленнєвого акту висловлювання згідно з різними класифікаціями;
- довести прикладний характер теорії лінгвістичної ввічливості і принципу кооперації і релевантності для досягнення ефективного спілкування;

- ознайомити студентів із каналами невербальної комунікації і її функціями;
- охарактеризувати мовленнєву особистість у комунікації, а також дискурс, нею породжуваний;
- передбачати й уміти усувати невдачі й девіації, що виникають у ході комунікації.

В теоретичному плані виконання вищезазначених завдань дасть змогу грамотно здійснити комплексний, цілісний комунікативно-прагматичний аналіз фрагменту дискурсу будь-якого жанру, що стане в пригоді у підготовці до бакалаврського іспиту, а в подальшому навчанні – стане надійним фундаментом для виконання магістерського дослідження в галузі теоретичної лінгвістики.

Щодо практичного застосування отриманих знань – під час вивчення курсу студенти зможуть сформувати необхідні вміння і навички для успішного, ефективного спілкування в природному англомовному середовищі, уникнення комунікативних девіацій чи конфліктів.

Постреквізити. Результати навчання.

По закінченню курсу студенти

знатимуть:

- ✓ основні завдання, поняття, категорії комунікативної лінгвістики, її зв'язок з іншими дисциплінами;
- ✓ компоненти, стадії, типи, моделі комунікації;
- ✓ наявні таксономії мовленнєвих актів,основні характеристики кожного виокремлюваного мовленнєвого акту;
- ✓ основні положення і максими Принципу Кооперації та Принципу Ввічливості;
- ✓ основні бар'єри і труднощі спілкування;
- ✓ основні канали невербальної комунікації, їхню сутність у різних контекстах;
- ✓

***вмітимуть*:**

- ✓ правильно оперувати основними поняттями і термінами комунікативної лінгвістики;
- ✓ визначати тип мовленнєвого акту будь-якого висловлювання;
- ✓ застосовувати принципи й максими прагма- й комунікативної лінгвістики для досягнення більш успішного спілкування;
- ✓ правильно оперувати невербальними знаками комунікації;
- ✓ скеровувати комунікацію у бік відвернення конфлікту;
- ✓ здійснити комплексний комунікативно-прагматичний аналіз фрагменту дискурсу будь-якого жанру.

Структура освітнього компонента
Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю
Змістовий модуль 1. Communicative Linguistics as the Study of Communication. Speech Acts Theory						
Тема 1. Communicative Linguistics as a branch of linguistics		2	1	5		ДС
Тема 2. Key notions of Communicative Linguistics		2	1	5	1	Т
Тема 3. Models of communication		2	2	6		ДС
Тема 4. The process and components of communication		2	1	5	1	ДС
Тема 5. Types of communication		2	2	5	1	ДС/Т
Тема 6. Speech acts and events		2	2	5	1	ДС/Т
Тема 7. Speech acts classification		2	2	6	1	ДС/Т
Тема 8. Indirect speech acts		2	1	5		ДС
Разом за змістовим модулем 1	75	16	12	42	5	
Змістовий модуль 2. Rules and Conventions of Communication						
Тема 9. Cooperative Principle. Implicatures		2	1	5	1	ДС/Т
Тема 10. Politeness in the communicative interaction		2	1	6		ДС/Т
Тема 11. Principle of Politeness		2	2	5	1	ДС/Т
Тема 12. The theory of relevance		2	1	5		ДС/Т
Тема 13. Communicative deviations and failures		2	1	5	1	ДС
Тема 14. Discourse as structure and process		2	1	5		ДС
Тема 15. Speech personality		2	1	5		ДС

in communication						
Тема 16. Complex communicative-pragmatic analysis of a piece of discourse			4	8	2	ДС
Разом за змістовим модулем 2	75	14	12	44	5	
Види підсумкових робіт						**Бал**
Підсумковий письмовий тест						30
Всього годин	150	30	24	86	10	

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю
Змістовий модуль 1. Communicative Linguistics as the Study of Communication. Speech Acts Theory						
Тема 1. Communicative Linguistics as a branch of linguistics		0,5		7	1	
Тема 2. Key notions of Communicative Linguistics		0,5		8	1	
Тема 3. Models of communication		0,5		7	1	
Тема 4. The process and components of communication		0,5		8	1	
Тема 5. Types of communication		0,5	1	7	1	ДС/Т
Тема 6. Speech acts and events		0,5		8	1	
Тема 7. Speech acts classification		0,5	1	8	1	ДС/Т
Тема 8. Indirect speech acts		0,5		7	1	
Разом за змістовим модулем 1	75	4	2	60	9	
Змістовий модуль 2. Rules and Conventions of Communication						

Тема 9. Cooperative Principle. Implicatures		0,5	1	8	1	ДС/Т
Тема 10. Politeness in the communicative interaction		0,5		8	1	
Тема 11. Principle of Politeness		0,5	1	7	1	ДС/Т
Тема 12. The theory of relevance		0,5		7	1	
Тема 13. Communicative deviations and failures		0,5		7	1	
Тема 14. Discourse as structure and process		0,5	1	7	1	ДС
Тема 15. Speech personality in communication		1		7	1	
Тема 16. Complex communicative-pragmatic analysis of a piece of discourse			1	7	2	ДС
Разом за змістовим модулем 2	75	4	4	58	9	
Види підсумкових робіт						**Бал**
Підсумковий письмовий тест						30
Всього годин	150	8	6	118	18	

Завдання для самостійного опрацювання

- Models of communication
- Performatives
- Modern theories of speech acts classification
- Communicative deviations and failures
- Phatic communication
- Conflicts in the communication
- Modern forms and means of human communication
- Icons in the process of communication

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань студентів регулює Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів.

Відвідування занять є одним із способів накопичення балів: за кожну відвідану лекцію студент отримує один бал. Якщо студент пропускає лекцію, дібрати бали можна, законспектувавши пропущений матеріал. Важливою є участь студента в обговоренні питань на семінарських заняттях, а також у написанні

поточних тестів, за що нараховуються бали. У разі відсутності студента на семінарі з поважної причини (що засвідчується медичною довідкою чи офіційним звільненням) можна здати пройдений матеріал, попередньо узгодивши час із викладачем.

Обов'язковим є дотримання правил академічної доброчесності. Під час написання проміжних і підсумкового тестів забороняється користуватися будь-якими підручними засобами (конспектами, смартфонами тощо)

Підсумковий контроль, який здійснюється провідним викладачем, має на меті перевірку рівня знань здобувача вищої освіти під час виконання підсумкового тесту та усної відповіді у випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг. Семестровий залік виставляється, якщо здобувач вищої освіти протягом семестру набрав **60 балів** і вище та погоджується з результатом, який він отримав за виконання робіт, передбачених силабусом.

На денній формі навчання

100 балів розподіляються таким чином:

16 балів – за відвідані лекції (у разі відсутності – короткий конспект пропущеної лекції);

24 балів – за активну участь в усному обговоренні питань на семінарах (по **2** бали за кожен семінар);

30 балів – за проміжні контрольні роботи (у формі тестів), всього **6** тестів по **5** балів кожен (у тесті 10 питань, кожне питання має вагу **0,5** бала);

30 балів – за підсумковий письмовий тест (у тесті **30** питань, кожне питання має вагу **1** бал).

На заочній формі навчання

100 балів розподіляються таким чином:

16 балів – за відвідані лекції (у разі відсутності – короткий конспект пропущеної лекції);

24 балів – за активну участь в усному обговоренні питань на семінарах;

30 балів – за проміжні контрольні роботи (у формі тестів), всього **3** по **10** балів кожен (у тесті **10** питань, кожне питання має вагу **1** бал);

30 балів – за підсумковий письмовий тест (у тесті **30** питань, кожне питання має вагу **1** бал).

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання знань здобувач вищої освіти на семінарських заняттях (денна форма навчання)

Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти
2	Здобувач вищої освіти має системні, глибокі знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, аргументувати власні судження теоретичними і фактичними положеннями, підсумувати сказане висновками. Здобувач вищої освіти вільно володіє спеціальною термінологією, грамотно ілюструє відповідь прикладами, вміє комплексно застосовувати знання з інших дисциплін.
1,5	Знання здобувач вищої освіти є достатньо ґрунтовними, він правильно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, встановлювати зв'язки між явищами, фактами, робити висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
1	Здобувач вищої освіти демонструє посередні знання основних положень навчального матеріалу. Відповідь у цілому задовільна. Здобувач вищої освіти здатний аналізувати, порівнювати, робити висновки, наводити окремі приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях.

0,5	Здобувач вищої освіти демонструє низький рівень знань, здатний частково відтворити теоретичний матеріал відповідно до тексту підручника або лекції викладача, повторити за зразком певну операцію.
0	Здобувач вищої освіти може розрізняти об'єкт вивчення, фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, з допомогою викладача виконує елементарні завдання.

Критерії оцінювання знань здобувач вищої освіти на семінарських заняттях (заочна форма навчання)

Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти
8-7	Здобувач вищої освіти має системні, глибокі знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, аргументувати власні судження теоретичними і фактичними положеннями, підсумувати сказане висновками. Здобувач вищої освіти вільно володіє спеціальною термінологією, грамотно ілюструє відповідь прикладами, вміє комплексно застосовувати знання з інших дисциплін.
6-5	Знання здобувач вищої освіти є достатньо ґрунтовними, він правильно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, встановлювати зв'язки між явищами, фактами, робити висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
4-3	Здобувач вищої освіти демонструє посередні знання основних положень навчального матеріалу. Відповідь у цілому задовільна. Здобувач вищої освіти здатний аналізувати, порівнювати, робити висновки, наводити окремі приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях.
2-1	Здобувач вищої освіти демонструє низький рівень знань, здатний частково відтворити теоретичний матеріал відповідно до тексту

	підручника або лекції викладача, повторити за зразком певну операцію.
0	Здобувач вищої освіти може розрізняти об'єкт вивчення, фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, з допомогою викладача виконує елементарні завдання.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. *Бацевич Ф.С.* Нариси з комунікативної лінгвістики. Львів, 2003. 279 с.
2. *Бацевич Ф.С.* Основи комунікативної лінгвістики. Київ : Академія. 2004. 342 с.
3. *Дискурс* іноземномовної комунікації. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2001. 495 с.
4. *Одарчук Н. А., Крисанова Т. А.* Навчально-методичний комплекс з теоретичного курсу «Комунікативна лінгвістика» / Н. А. Одарчук, Т. А. Крисанова. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 64 с.
5. *Селіванова О. О.* Основи теорії мовної комунікації. Підручник. Черкаси : Видавництво Чабаненко Ю. А., 2011. 350 с.
6. *Селіванова О. О.* Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник. Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с.
7. *Селіванова О. О.* Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедіяю Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
8. *Austin J. L.* How to do things with words. Urmson, J. O., Sbisà, Marina. (2nd ed.). Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1975.
9. *Bach Kent.* Speech Acts. Routledge Encyclopedia of Philosophy, n.d. Web. 10 Feb. 2014.
10. *Brown P., Levinson S.* Politeness: Some Universals in Language Usage. Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1994. 345 p.
11. *Grice* H. Paul. Logic and Conversation. [In: Syntax and Semantics, Vol. 3, Speech Acts, ed. by Peter Cole and Jerry L. Morgan. New York: Academic Press 1975.
12. *Leech G.N.* Principles of Pragmatics. London, New York: Longman, 1983.
13. *Searle J.R., Vandervecken D.* Foundations of Illocutionary Logic. Cambridge University Press: Cambridge, 1985.
14. Searle *J.R,* Indirect speech acts. In *Syntax and Semantics, 3: Speech Acts*, ed. P. Cole & J. L. Morgan, pp. 59–82. New York: Academic Press, 1975.
15. *John Searle,* Speech Acts. Cambridge University Press 1969.
16. *Yule G.* Pragmatics. Oxford: Oxford Univ. Press. 1985.

Додаткова література

1. *Андрейчук Н. І.* Семіотика лінгвокультурного простору Англії кінця XV-початку XVII століття, монографія Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. 280 с.
2. *Doctrina multiplex, veritas una.* Учень багато, істина одна : збірник праць до ювілею І. Р. Буніятової. К. : Київський ун-т імені Б. Грінченка, 2018, 440 с.
3. *Как нарисовать портрет птицы:* методология когнитивно-коммуникативного анализа языка : кол. монография / [Бондаренко Е. В., Мартынюк А. П., Фролова И. Е., Шевченко И. С.]: под ред. И. С. Шевченко. Х. : ХНУ имени В. Н. Каразина, 2017. 246 с.
4. *Козяревич Л. В.* Вербальні й невербальні засоби емпатизації діалогічного дискурсу (на матеріалі англомовної прози XX століття) : дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 "Германські мови" / Л. В. Козяревич. К., 2006. 191 с.
5. *Космеда Т.* Аксіологічні проблеми прагмалінгвістики. Львів, 2000. 346 с.
6. *Мартинюк А. П.* Словник основних термінів когнітивно-дискурсної лінгвістики. Х. :
7. *Мацько Л. І., Мацько О. М.* Риторика: Навч. посібю 2-ге вид., стер. К. : Вища шк., 2006. 311 с.
8. *Одарчук Н. А., Мірончук Т. А.* Семантика інспіраційних промов та їхній комунікативно-прагматичний потенціал (на прикладах виступів принца Гаррі на Іграх нескорених). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*: серія «Філологія». Вип. 15(83). Острог: Вид-во НаУОА. 2022С. 11–16.
9. *Одарчук Н., Мірончук Т.* Невербальна комунікація у православній церкві в нових реаліях. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Острог: Вид-во НаУОА. 2021. Вип. 12 (80), грудень. С. 34–38.
10. *Почепцов Г.Г.* Теорія комунікації. К. : Спілка рекламістів України, 1996. 175 с.
11. *Серажим К.С.* Дискурс як соціолінгвальне явище. К., 2002. 392 с.
12. *Серякова И. И.* Невербальный знак коммуникации в англоязычных дискурсивных практиках : [монография] / И. И. Серякова. К : Изд. центр КНЛУ, 2012. 280 с.
13. *Шкіцька І.* Ю. Маніпулятивні тактики позитиву : лінгвістичний аспект : монографія. К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012. 440 с.
14. *Brown G, Yule G.* Discourse Analysis. Cambridge, 1985.
15. *Gamble T.K., Gamble M.* Communication Works / T.K. Gamble, M. Gamble. N.Y.: Random House, 1987. 440 p.
16. *Mey Jacob L.* Pragmatics: An Introduction, 2006. 392 p.
17. *Tsui Amy B. M.* English Conversation. Oxford University Press, 1995. 298 p.
18. http://online.sfsu.edu/~kbach/spchacts.html
19. http://www.carla.umn.edu/speechacts/definition.html
20. http://www.carla.umn.edu/speechacts/

21. http://books.google.com.ua/books?id=t3_WhfknvF0C&dq=speech+acts&printsec=frontcover&source=bn&hl=uk&sa=X&oi=book_result&resnum=5&ct=result
22. http://plato.stanford.edu/entries/speech-acts/
23. http://www.universalteacher.org.uk/lang/pragmatics.htm
24. http://userwww.sfsu.edu/~kbach/Spch.Prag.htm
25. http://nickle.org/usenix-nickle.pdf